

Sagen sattes til Forhandling.

Formanden: Under Behandlingen af dette Lovforslag vil ogsaa de følgende under Nr. 48—50 paa Dagsordenen opførte Lovforslag kunne omtales.

Ordføreren (Jensen-Sønderup): Af de foreliggende Lovforslag er efter min og det sønderjydske Udvalgs Opfattelse det første det vigtigste, nemlig Forslaget til Lov om nogle Bestemmelser med Hensyn til en midlertidig Ordning af Folkeskolens Administration i de sønderjydske Landsdele. Som det fremgik af den ærede Ministers Redegørelse, og som det ogsaa fremgaar af selve Lovforslagets Paragrafer samt af de ret udførlige Bemærkninger, er det en Lov, der er tænkt at skulle gælde for 3 Aar, og den gaar ikke alene ud paa at indføre visse af den danske Lovgivnings Bestemmelser, forsaavidt angaar Folkeskolen, i de sønderjydske Landsdele, men der findes tillige en lang Række Bestemmelser, der specielt tager Sigte paa Forholdene i Sønderjylland, Bestemmelser saavel om Folkeskolens Styrelse og Tilsynet indenfor de enkelte Kommuner som om Folkeskolens Kredsstyrelse og Kredstilsynet, om Lærerkaldelse, om Udgifterne, Undervisningssproget og Undervisningen i Privatskolerne. Jeg finder ikke Anledning til at komme ind paa en nærmere Omtale af de mange foreslaaede Bestemmelser, men jeg vil dog gerne knytte nogle Bemærkninger til et Par af dem. Jeg vil da først sige, at naar man fra Ministeriets Side — og det er fuldt ud tiltraadt ogsaa af det sønderjydske Udvalg — har anset det for ønskeligt at faa fastslaaet, at der med Hensyn til Folkeskolens og Befolkningens Sprog skal være en ret nøje Overensstemmelse, saaledes at Forældrene, naar der er en vis Procentdel af de skolesøgende Børns Hjem, hvor Tysk benyttes som Folkesprog, skal have Ret til at faa deres Børn undervist paa Tysk og have Adgang til at faa Undervisning i Dansk som ren Sprogundervisning, og at der omvendt skal være en Frihed til, forsaavidt der undervises i Dansk — der er foreslaaet 4—6 Timer i Dansk —, for de tyske Forældre, der for øvrigt maatte benytte Skolen for deres Børn, at kunne faa disse fritaget for denne Undervisning, da er det — det tror jeg, jeg har Lov til at fremhæve — et af de stærkeste Vidnesbyrd om, at der fra alle Sider er Enighed om, at vi med Hensyn til Styrelsen af de sønderjydske Landsdele vil udvise fuld Liberalitet og

Frihed overfor de Indbyggere, der fremdeles opfatter sig som værende Tyske baade af Sprog og Nationalitet. Jeg tror, det er overordentlig heldigt, at vi netop paa dette, Undervisningens Omraade udviser den største Liberalitet og fastslaar Bestemmelser, der sikrer Forældrene mod at blive tvunget til at lade deres Børn undervise paa et Sprog, som de ikke synes om. Af alt det, som de Danske i Sønderjylland har lidt under, er der vel ikke noget, der har gjort mere ondt — og det er forstaaeligt, at det har været saaledes — end den Tvang, der har været paa Undervisningens Omraade med Hensyn til Benyttelsen af tysk Sprog. Og dette, at vi nu straks slaar fast, at vi i saa Henseende vil øve Retfærdighed og give fuld Frihed, synes jeg er overordentlig heldigt. Jeg gaar ud fra, at alle her i Tinget er enige om, at vi netop i denne Lov bør fastslaa de Regler, der her paa dette Omraade er foreslaaede.

Jeg vil dernæst sige, at der er en anden Bestemmelse, med Hensyn til hvilken der i sønderjydske Udvalg har været nogen Betænkelighed. Den angaar Oprettelsen af de nye Embeder som Amtsskolekonsulenter. Det er nødvendigt af Hensyn til Ordningen af Forholdene i Sønderjylland, i alt Fald i Overgangstiden, at have saadanne, idet man ikke der kender den Provsteinstitution, som vi har her i Landet. Naar der i Udvalget har været nogen Betænkelighed, er det, som ærede Medlemmer vel vil kunne sige sig selv, navnlig, fordi vi ikke har Amtsskolekonsulenter her i Landet eller noget tilsvarende. Om de skal hedde Amtsskolekonsulenter, ved jeg for øvrigt ikke, men jeg tror, at det er den almindelige Opfattelse, at ved den Omordning af Skolevæsenet, der forberedes i den nedsatte Skolekommission, vil man foreslaa at gaa over til, at der bliver Konsulenter, der skal overtage det Tilsyn, der nu føres af Provsterne, og som i øvrigt skal være vejledende med Hensyn til Undervisningen. Vi har altsaa i det sønderjydske Udvalg, om der end, som sagt, har været rejst Betænkeligheder, dog ment at kunne anbefale at tage disse Amtsskolekonsulenter. Jeg nævner i denne Forbindelse, at der ogsaa — det staar i et andet Lovforslag, som hører under Finansministeriet — har været nogen Betænkelighed ved ikke alene de Lønninger, men ogsaa de Opholdstillæg eller Bestillingstillæg, som disse Embedsmænd skal have. Men det er oplyst for os, at man maa regne med, at Amtsskolekonsulenterne vil have hele deres